

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrtst. & Din 2, do 100 vrtst. & Din 2.50, od 100 do 300 vrtst. & Din 3, večji inserati petit vrtst. Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25. — Rokopisi se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krafijeva ulica štev. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Rajam pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

FRANCOSKA VLADNA KRIZA

Zaradi ostavke radikalnih ministrov je podal Laval ostavko cele vlade — Kriza najbrže ne bo kmalu rešena

Pariz, 23. januarja. r. Ker so se z ostavko Herriota solidarizirali vsi ostali radikalni ministri, sklicajoč se na strankino disciplino, je ministrski predsednik Laval takoj po včerajšnji popoldanski seji ministrskega sveta odšel k predsedniku republike in podal ostavko cele vlade. Predsednik republike je ostavko sprejel in tako pridel s konzultacijami. Sprejel je po vrsti oba predsednika postanske zbornice in senata, nato pa zastopnike posameznih parlamentarnih skupin. Laval in Herriot sta odlikovali ponudeni mandat za sestavo vlade. Verjetno je, da bo dobil mandat eden izmed radikalnih senatorjev, ali pa dosedanji finančni minister Regnier. Konzultacije se še nadaljujejo.

Pariz, 23. januarja. AA. Havas poroča: Minstrska kriza je naletela na živo zanimanje v parlamentu. Poslanski klub republikanske demokratske unije je odobril ostavko, ki jo je zasebno podal njegov predsednik Louis Marin. Ta skupina je sklenila, da bo predlagala ostalim skupinam centru, da bi zavzele skupno stališče v smerni republikanski koncentraciji.

Pariz, 23. januarja. r. V »Populairu« pozdravlja Leon Blum Lavalovo demisijo in pravi, da mora nova vlada razčistiti položaj. Njegova stranka bo podpirala vsako vlado, ki bi se osnovala bodisi v obliki ljudske fronte, bodisi samo iz radikalne stranke ali pa bi bila vlada levitarke koncentracije. Glavnega je, da smo se rešili Lavala. Pisec zahleva v zunanjosti sistem kolektivne

varnosti, v nohranosti pa ljudske svobodljivosti. »Ami du Peuple« opozara Herriola, naj sedaj prevzame odgovornost za novo vlado ker ne sme biti nobenih nerodov več v nohranosti, nobenih zmed v zunanjosti politiki. »Ordre! meni, da sestava nove vlade ne bo težka, če bodo levitarke in desnicarske stranke pokazale potrebno dobro voljo. Naloga enajste vlade te zakonodaje bi bila zagotovitev miru in varnosti na zunaj, v nohranji politiki pa premirje in republikanski.

»Matine« je precej skeptičen, ko pravi, da je težko verovati v bodočnost, če ni mogoče verjeti v sedanjost.

Desničarski tisk, zlasti pa »Echo de Paris«, poziva Lavala, naj ostane na svojem mestu in še nadalje branji republikansko legljnost, ki je v nevarnosti.

Spošlošno sodijo, da bo vladna kriza vsekakor rešena do pondeljka, ker mora predsednik republike Lebrun v torek odpovedati v London k pogrebu angleškega vladarja.

Dosedanja Lavaloova vlada je bila deseta vlada v 15. legiščnem dobi. Francija bo imela v tej dobi torej 11. vlad. S tem je bil dosežen rekord, ki ga zgodovina treteje republike ne pozna, ker doslej v Štirih letih še nikoli ni imela tol'ko vlad.

Eden ne popušča

Nervoznost v Rimu zaradi pospešene razprave o poosnitrvi sankcij v Ženevi

Rim, 23. januarja. z. Zadržanje zunanjega ministra Edena v Ženevi je izvalo v italijanski javnosti, zlasti pa med fašističnim tiskom novo nervoznost. V Rimu so prizakovali, da bo zasedanje sveta Društva narodov kratko in da bo ostalo brez praktičnih rezultatov, zlasti pa, da bo moral Eden zaradi smrti angleškega kralja takoj nazaj v London. Izvedelo pa se je, da na ameriška skupno z avstralskim zunanjim ministrom Bruceom ostati v Ženevi do konca sedanjega zasedanja sveta Društva narodov. Zaradi tega so svet, odbor trinajstoričce, kakor tudi odbor osemnajstorce pospe-

Abesinsko sporočilo Društvu narodov

Ženeva, 23. januarja d. Abesinski delegat Volde Mariam je včeraj izročil svetu Društva narodov izjava svoje vlade, ki obnavlja prisojbo za finančno pomoč. Nadalje ponuja, da nikakor ni sporazuma z osnovanjem interesnih posegov v Abesiniji in da pričakuje od Društva narodov, da bo preprečilo vsako kršitev abesinske neodvisnosti. Odpošiljatev posebne preiskovalne komisije Društva narodov na bojišče ne smatra potrebno. nasprotno pa bi moglo Društvo narodov posredovati na podlagi švedske preiskave.

Negušev proglaš

Addis Abeba, 23. januarja d. Ob prički novembra razglasitve splošne mobilizacije je bil objavljen tudi negušev proglaš, ki pravi, da je Italija neupravičeno napadla Abesinijo in se pri tem poslužila sredstv, ki nasprotujejo vsakemu mednarodnemu pravu. Italijani neprestano bombardirajo nezavarovanega mesta, obstreljujejo bolnice itd. Zato je Abesinija prisiljena uporabiti vsa sredstva za svojo obrambo. Sedaj je pripravljena in celo prisiljena k temu, da morajo vsi njeni državljanji prijeti za orožje. Vsakdo naj čakanja najvišje povelje, da odide v boj. Proglaš pravi, da bo vlada poskrbela za potrebno orožje. Vsakdo, kdo je sposoben nositi orožje, mora stopiti v vojsko in se boriti do koučne zmage.

Neguš ponuja koncesije Američanom

Rim, 23. januarja o. Tu zatrjujejo, da namenoma abesinski cesar odstopiti koncesije za eksploatacijo rudnikov in mineralnih olj v Abesiniji Američanom, in sicer po posredovanju znanega finančnega agenta Chertoquea. Abesinski cesar zahteva za te koncesije pet milijonov dolarjev in zgraditev železnic od Adis Abebe v Sudan.

Narodna skupščina

Beograd, 23. januarja p. Današnja seja Narodne skupščine se je pričela v živahnem razpoloženju še po 11. Najprvo se je razvila debata o zapisniku, nato pa so sledila poročila predsedstva. Prečitani so bili med drugim ukazi o izpreamembah v vladi. Poslanec Kunjačić je vložil nujni predlog o definitivni rešitvi vprašanja kmečkih dolgov ter ga v daljšem govoru, ki urbi, ko to poročamo, še traža, utemeljil. Seji prisotujejo vsi člani vlade.

Napredovanje

Beograd, 23. januarja p. V profesorski službi je napredoval v 7. položajno skupino inž. Jožef Debelak na državni srednji tehniški šoli v Ljubljani.

Omejitve zakonov v Nemčiji

Berlin, 23. januarja AA. Havas poroča: Nemška pravna akademija za reformo nemškega zakonskega prava je sprejela načrt, da lahko ministrstvo zahteva, da se ločijo zakoni, ki v načelu znacijo žalitev narodne skupnosti. To pomeni praktično, da bodo oblasti lahko prepovedale zakone komunistov, zlodincov in duševno zaostalih.

Italijanski demanti

Berlin, 23. januarja AA. Italijansko veleposlanstvo demantira vesti, po katerih bi italijanski častniki in vojaki in Abesincem. Prav tako se demantira vest, da bili Abesinci zavzeli Aksum.

Zborovanje okoliških trgovcev

17. redna letna skupščina Združenja trgovcev za obrež Ljubljana — okolica

Ljubljana, 23. januarja.

V dvorani Trgovskega doma se je včeraj dopoldne zelo dobro obiskana 17. redna letna skupščina Združenja trgovcev za obrež Ljubljana-okolico. Zbor je otvoril predsednik g. Jernej Logar, ki je uvodoma pozdravil predsednika Zbornice TOI g. Ivanovo Jelačin ter zastopnika Zbornice tajnika g. dr. Ivana Plessa, dalje delegata Zveze trgovskih združenj g. Ivana Bahovca ter predsednika Osrednje sekcije lesnih trgovcev g. Skrbca. V nadaljnem se je spomnil med letom umrlih članov, in se zahvalil bivšim članom uprave, ki so zradi zdržanja okoliških občin morali izstopiti iz odbora.

Predsednik je podal situacijsko poročilo gospodarskih razmer. Bežen pogled po delželi nam pokaže samo revčino in pomajkanje. Že v lanskem poročilu se predsednik dotaknil vseh perečih gospodarskih vprašanj ter opozoril, da gre trgovstvo naproti težkim časom. Od 300.000 davkoplacovalcev Slovenije je 195.000 zarobljenih. Redukcija uradniških prejemkov, brez posebnosti podeželskega delavca ter kmeta je znatno znižal konzum. Kriza denarnih zavodov je onemogočila vsako kreditiranje, brez katerega pa trgovina ne more živeti. Ko človek prebira številke o milijonih, ki jih objavlja razni strokovnjaki, od katerih ima Slovenija bore malo, se ne sme čuditi, če pojema pri nas vsak optimizem. Na vsak način bi bilo treba privčeti tudi pri nas z velikimi javnimi deli. Večina pametnih predlogov gospodarskih organizacij pa ne najde pravega razumevanja, vse se jemlje preveč lahko, brez stvarnega vpogleda v resnično stanje, v katerem živi 95% našega naroda.

Po predsednikovem poročilu je povzel besedo predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin, ki je podvrgel strogi kritiki naše upravno poslovanje. Od lanskega občega zborna se v krogih trgovstva ni obrnilo prav nič na bolje, marveč raje na slabše. Zaradi sankcij in drugih mednarodnih obveznosti, ki jih je morala naša država hohč nočes prevzeti, se je vse se poslabšalo. Naša lesna trgovina je popolnoma na tleh. V Sloveniji je ravno mali človek našel v lesni trgovini vir dohodka. Lesna trgovska podjetja, ki so nudila zaslужna vsem slojem, so prenehala z delom, vključno pa so še številna druga, ki so doslej že obratovale. Ce se moremo boriti proti sankcijam, bi se moralno ukreniti, da se poživi vsaj naše notranje gospodarstvo. Milijarde našega denarja, prihranjenega po malem človeku so zamrznjene. Cele vrste podeželskih hranilnic prihajajo teden za teden pod zaščito. Tak položaj tvori takoča našo specjalno jugoslovansko krizo, kakršne zunaj v svetu ni. Ljudje ostajajo brez kraha pri popolnem brezdelju, saj gospodarstvo unetno zavira baš zamrzanje vseh kreditov. Lansko leto smo se borili proti pretrembu fiskalnemu in smo odpravili gotove predstavnike, vendar pa fiksnum se vedno straši.

Ostavka egiptiske vlade

Kairo, 23. januarja w. Vlada Nesima paše je podala ostavko. Ta sklep je bil sprejet na seji ministrskega sveta po daljšem razgovorih kralja z voditelji strank. Ostavka vlade je v zvezi z angleško noto, ki je v torki prispele v Kairo. Kralj je vložil Naši-paši-sestavo koalicjske vlade.

Kakor znamo so se v Kairu zadnje dni vršila pogajanja med vrhovnim angleškim komisarjem Lampsonom na eni in ministrskim predsednikom Nesim pašo ter voditeljem opozicije Nahas pašo na drugi strani. Lampson je vezal vse nadaljnja pogajanja na dva pogoja: 1. da vafdišti skupno z ostalimi nacionalnimi strankami prevzamejo odgovornost za egiptsko nacionalno

Francosko potniško letalo izginilo

Pariz, 23. januarja o. Sreda okrog 22. so francoske in nekatere druge radijske postaje ob Sredozemskem morju sprejele klice SOS, ki jih je pošiljal francosko potniško letalo, na progi Marseille-Tunis. Radiotelegrafist letala je najprej sporocil, da leti letalo nad Korzikou, ter da so v motorju nastale napake, zaradi česar se bo moralno letalo najbrže spustiti na morje. Kmalu zatem je sledila druga brzojavka, v kateri je sporocil, da letalo naglo pada ter da je pomoč nujoč potrebna. Sledil so še dvakrat klice SOS, nato pa o letalu ni bilo več nobenega glasu. Povseljavo

pomorskega oporišča je takoj odposlalo na pomoč več rušicev in pet letal, ki so dosegli zmanjši pogreški letalo. O letalu ni ne duha ne sluga. Na letalu so bili trije potniki in sicer nekata dama ter dva moški, nadalje pilot, mehanik in radiotelegrafist. Letalo je bilo last francoske letalske družbe Aire France.

INOZEMSKIE BORZE

Carij, 23. januarja Beograd 7. — Pariz 20.26 London 15.2026. New York 206.626. Bruselj 51.90. Milan 24.50. Madrid 42. — Amsterdam 208.60. Berlin 123.60. Dunaj 56.90. Varšava 12.23. Varska 57.50. Belgrad 240.

Burja je razpihalo oblake

Ponoči je po hribih snežilo — Sava je zopet močna narasla

Ljubljana, 23. januarja. Ciklon, ki je prišel pred dnevi iz Anglije, se je kakor vse kaže zdvijal. Včeraj je še ves dan bio kakor sred marca ali aprila in večer smo dobili zopet hude nalive. Proti večeru je pa nepričakovano zapahnila burja, ki je divjala vso noč in temeljito razgnala oblake. Obenem je padla temperatura in povsod v višjih legah je ponori močno snežilo, da bila davi pobejljena celo Krim in Kurešček. Davi se je vreme znatno zboljšalo. Barometer se je dvignil in dopoldne se je popolnoma zvedrilo, da smo imeli po dolgem času zopet lep sončen dan. Sicer je pa že skrajni čas, da se vreme ustali, saj jutri zopet nastopi mlaj in če ne bo spremembe, je zimo pri kraju.

Močna burja je ponoči polomila nekaj drevja in porušila tudi pri plotov ter trhlih ograj. Take je v Aškerčevi ulici padel kakih 10 metrov dolg plot, v Tivoliju je pa burja polomila več trhlih vej, posebne škode pa ni napravila.

Ponovni nalivi so zopet povzročili narančanje rek in poplavne. Barje je deloma spet pod vodo, a Sava je danes narasla, kakor že nekaj let ne pomnijo. Pod Ježico v Stozicah se je raziliha v širini skoraj 100 metrov in kakor vedno tudi to pot trga in odnaša zemljo na bregu. Treba bo počasi le misiliti na zgraditev škarpe, ki bo preprečevala trganje zemlje, sicer se utegne zgoditi, da bo ob večji poplavni voda segla prav do Tomačevega.

Poplave pri Litiji

Litija, 23. januarja. Ponoči je divjala nad Litijo silna nevita z dežjem, zjutraj pa je bila vse tu kajšnja oklica rahlo pobejljena. Sava, ki je že včeraj popolne zaradi zadnjega dežja močno narasla, je danes ponovno narasla in je ob 11. dopoldne dosegla 4,20 m nad normalo. Več cest v litijski okolini je pod vodo, zlasti pri Peklu in Lazah, prav tako tudi med Ponovičami in Litijo in deloma proti Kresnicam. Banski mlekarji iz Ponovic danes niso mogli v Litijo. Samsova žaga je morala ustaviti obrat, ker je voda zailila pec. Litijski most, v katerega butajo ogromni valovi Save, že hrešči in je nevarnost, da ne bo vzdržal pritiska. G. Dermota z vodometri postaje je o naglem naraščanju Save obvestil načelnstvo banske uprave v Zagrebu in lučko kapetanijo v Beogradu. Narasla Sava nosi s seboj velike množine dražja, lesa in hlodov, kar je odplavila v gornji savski dolini.

Poplave v Celju

Celje, 23. januarja. Snoči okrog 22. je začelo močno deževati, nato pa je do 5. zjutraj sledila ploha za plavo. Posledica naliivov je bilo nagnanje načelnstva načelnstvo banske uprave v Zagrebu in lučko kapetanijo v Beogradu. Narasla Sava nosi s seboj velike množine dražja, lesa in hlodov, kar je odplavila v gornji savski dolini.

Biser dunajske filmske produkcije!
Glasba: ROBERT STOLZ
Premiera jutri v kinu UNIONU

Gospod brez stanovanja

Tudi ogljarji ob zasluzek

Skojši Loka, 22. januarja

Duh Štefan je dobil 8 let robije s trajno izgubo častnih pravic. Behak Jože, 7 let robije s trajno izgubo častnih pravic. Trgovci, ki so kupovali ukradeno blago: Kralj Josip, denarna kazen 2000.- Din, Hržina Franjo tri mesece zapora in denarna kazen 600.- Din. Vsi obsojeni nosijo solidarno stroške kazenskega postopanja in so obsojeni, da plačajo za delikte, na katere so obsojeni ljubljanski železniški direkcijski odškodno v iznosu 85.942.- Din, zagrebški žel. direkcijski pa odškodno Din 49.216.-

Klavirski koncert N. Orlova

Ljubljana, 23. januarja

Ruski pianist Nikolaj Orlov je že dober znance naše koncertne publike. Cenimo ga kot sodobnega klavirskoga reproduktivnega umetnika, ki se ne lovi za zunanjimi efekti marveč, ki je vse svoje skoro nedosežno tehnično znanje posvetil tolmačenju znamenitih klavirskih del. V resnici igraje obvladuje vse težkoče tako, da ima poslušalec vits, kakor bi za njega sploh ne eksistiral. Z mehkim, a zopet zanositim udarom roke, smotrenim pedaliziranjem drži zvčno lepoto, plemenito poglobitev in odlično stilizacijo razumevanje. Vse te in druge pianistične vrline, ki se pri umetniku takega kova, kakor je svetovno priznani N. Orlov so same po sebi umiljive in jih je nepotreben naštrevati in razglasaši. Ugovaljaj bi samo izbir program, ki ga je ob priliku svojega torkovega koncerta v Fiharmonijski absoluiral. Gotovo bi nas bolj kot Scarlatti ali Schumann zanimala dela njegovih rojakov, streljali ali se raje sodobnili npr. Prokojeva, Mjaskovskega, Stravinskogega itd. saj nam bi jih zamogel on kot Rus tolmačiti v največji popolnosti takoreč iz prve roke. Program tudi ni nudil ničesar, kar bi bilo privlačno za moderno orientirano mladino.

Italijan Scarlatti je bil sodobnik največjih dveh francoskih klavestinov Couperina in Rameaua. Bil je najsijsajnejši zastopnik iz pevskih spon in kontrapunktske oproščene instrumentalne muzike. Njegove sonatne — N. Orlov nam je zaigral 3 — sestojata vsaka iz enega stavka, imajo homofonski, živahnog figurativni stil, so polne veselje ubravosti in izglašajo pot do F. E. Bacha in Haydna. Ogramen korak pa je od Scarlattia do Schumanna, čigar simfonische etide (po 3 preludijih in etide) smo slišali na drugem mestu. V njih je stopnjevana intimita Schumannove klavirske igre, ki sloni zunajev v kratkih oblikah na široko razpredenem glasovnem tkivu, razsežnih prijemih, zmerenem notnem toku, notranje pa se zrcalo romantične ubravosti, hitro menjajočega se duševnega življenja, globine občutja in strasti ter bogate invenicije. Ostali, večji del programa, pa je bil posvečen Chopinu. Slišali smo njegov b-mol sonato v stribri stavkih, dvanajst preludijev in za nametek iznova dela tega največjega poljskega komponista. Orlov je s svojo nekajliko akademsko suho interpretacijo izrazilo samo iz občutenja sestojec muzike ni

3 do 4 Din kg, nasprotno pa so se počela jačja, ki se jih dobi že 14 za kovado in kakov kaže, se bodo že pocenila.

— Ustavitev doklad novovpočinkencem: S 1. februarjem bo vsem novovpočinkencem ustavljena doklade, ki so jih prejemali k pokojnini od Pokrajinskega pokojninskega sklopa za rudarje. Bratovska skladnica vam radi tega vse prizadate novovpočinkencem, da se čimprej zglaže v pisarni bratovske skladnice v svrhu dviga odlokova Glavnega bratovske skladnice v Ljubljani.

Beležnica

KOLEDAR

Dane: Četrtek, 23. januarja: Zaroka Marije Device

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Viktorija.

Kino Ideal: Amor na povode.

Kino Sloga: Krik sveta.

Kino Union: Pri belem konjčku.

Kino Šiška: Izgubljeni sin.

DEZURNE LEKARNE

Danes: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Horčev, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Iz Škofje Loke

— Družabni večer planinskega polka. V vseh prostorih Sokolskega doma v Skojoši Liki je priredil večer ob 20. skojoški I. planinski polk družabni večer, ki je kakor vsi prejšnji, potekel v zelo animiranem razpoloženju. Šodelovala je vojaška godba domačega polka, poseben povdarek pa je dala večer tudi navzočnost divizionarja, generala Nedeljkovića z gospo soproga. Družabna večera so se udeležili poleg vojaščev mnogi povabljeni domačini.

Drzen vлом

Bukovščica, 22. januarja. Koncem prejšnjega tedna smo doživeli pri nas izredno drzen vлом. Vlomilskega obiskiva je bila deležna hišna št. 11, milin in trgovina Adolfa Jelenca, ki pa ju ima sedaj v najemu njegova mati. Vlomilci so vdri v hišo čez vrt. Z močnim kolom so naprejje iztrgali iz okna želesen križ in prišli tak v kuhinjo, poleg katere ima Jelenčeva mati trgovinico. Zaklenjena vrata so razobilj. Slišo je seveda za denar, ker so bili vsi predali tako v kuhinji, kakor v trgovini odprt. Ker so pa dobili samo 100 dinarjev, so se morali zadovoljiti z blagom, razloženim po pollicih in predalj. Vlomilci so trgovino skoraj docela izpraznili. Sliš je z njimi vse in to baš kaže, da jih je moralno biti več. Zalozili so se s sladkorjem in kavo, pobrali so nove dežnike, več parov novih čevljev, največjo škodo pa so napravili lastnici, ker je šla z njimi tudi svila, blago za oblike itd. Jelenčevi so napravili za okrog 5000 Din škodo. Za ženice, ki si služi po dinarih več kot preveč! Ne da bi jih bili rokomavne, ki so se priklitali v hiši sredi noči, sliši slišali, so po isti poti zopet odsli in izginili v noc.

O drznom vlonu je bila takoj zjutraj obveščena orožniška postaja v Zelezničarji. Dan pred tatvino se je v vasi potikal mnogo mladih ljudi, posebno sumljiva pa je bila dvojica, ki se je dolgo smukala okrog ponoči oropanega mlina. To dvojico so ljudje orožnikom natanko popisali.

Viktorija

Ljubljana, 23. januarja.

Hansunova »Viktorija« je po soglasni sodbi literarne kritike eno najboljših del nedosežnega nordijskega mojstra in obenem eden najlepših ljubezenskih romanov, kar jih premore svetovna literatura sploh. Zgodba sama je na videz preprosta, kakor so same po sebi preproste in pravato veličastne vse resnične ljubavne tragedije. Viktorija, hči bogatega grajsčaka, in Johannes, preprostega mlinarja sin, ki sta se kot otroka igrali skupaj, kakor se igrajo otroci bogatih in siromašnih sosedov, sta osrednja nosilica romana. Kakor sta doračala po letih, tako je v njunih srčih na tihem rasla ljubezen. A kar naklepajo sreča takih mladih ljudi, ki jih je usoda postavila v tako različne položaje, se skoraj zmerom razbij ob neusmiljeni resničnosti sveta. Viktorija očet je zabredel v gmotne težave, nobenega drugega izhoda ni za rešitev velikega posestva, kakor da se Viktorija bogato porodi. Kakor vzdano jagnje se da Viktorija položiti na oltar rodbinskih interesov a podoba Johanesa, ki ni v življenju napravil nobene dru-

Muzikalna veseloigra pristnega dunajskega humorja! Ansambel najboljših igralcev:

Herman Thimig, Paul Hörbiger, Leo Slezak, Hilde Stolz, Adele Sandrock, Lizi Holzschuh

Iz vagonov sta kradla blago

Štefan Duh obsojen pred varaždinskim sodiščem na 8, Jože Behek pa na 7 let robije

direkcijski sta oškodovala za 103.000 Din, zagrebško pa za 65.000 Din.

Nakradeno blago sta potem prodajala trgovcem v Velikem Trgovinštvu in Luki, kjer se je manufakturno blago pocenilo. Zagoreci so kar trumpona hodili ponj, saj so ga dobili še ceneje kot za polovito ceno. Konkurenca pa je bila tudi tako buda, da so ostali trgovci, ki so legalne tržili, bili prisiljeni popolnoma ob zid. Na drzne vlome pa so se posebno jezili zagrebški železničarji, ki so moralni železnični upravi plačevati mesne globe.

Z vso intenzivnostjo se je zanimala za vlome železnična policija na Zidanem mostu. Na sumu je imela svoja starza znamca Duh in Beheka, za katera je zapredila nit v Ljubljano, Zagreb ter pri žandarmerijskih stanicah ob Brežic do Zagreba. Uspeh ni izostal.

Ko je bil izvršen vlon v neko trgovino v Zaprešicu, sta bila arretirana obvlomica v Zagrebu na svojem domu, o čemer je bila takoj obveščena policija na Zidanem mostu. Voda iste je šel k njima ter pričel pozvedovati za ukrajenim blagom. Posredilo se mu je, da je v kratki času zaplenil pri raznih trgovcih blago, ki je bilo nakradeno podjetnikom iz dravske banovine v skupni vrednosti nad 16.000 Din.

Po njegovem prizadetjanju sta prišla zločinci in z njima vred se ostali pajdasi na zatezno klop. Razprava proti njim se je vrnila v Varaždinu že lani meseca maja. Ker sta se lopova izgovarjala, da sta samo prekupevala z blagom, ki ga jima je prodajal železničar Kukovič, je bila obravnavna preložena. Dne 14. t. m. pa je bila razpisana pred varaždinskim okrožnim sodiščem druga razprava, za katero je vladalo med občinstvom veliko zanimanje. Izkazalo se je, da se je Kukovič že tri leta prej smrtno poneseval pred sile izvrsene tativne v železnične vozove. K tem sta bila zločinka popolnoma razkrinkana. Po konfraci z vodjo žel. policije iz Zid. mosta sta zločinka polagona pričela priznavati svoje grehe.

Pri vlonu se jima je posrečil 23. julija 1935. Pozneje sta vlonila še 12 krat sami na progi Brežice-Zagreb, 7krat pa na progi Zaprešić-Varaždin. Ljubljansko železničko

mogel globlje prodreti, ne morem pa reči, ali je bil on tega kriv, ali klavir, saj sta to dva faktorja, ki morata biti v najožji skladni zvezni med seboj. Umetsnik daje instrumentu življenje, instrument pa mora umetnika inspirirati in mu dati globino in polet, ako odgovarja njegovemu pričakovanju.

Koncert je bil prav lepo obiskan. Ob skepu je razigrano občinstvo zahtevalo kar celo vrsto dodatkov ki bi bili zadostovali za mal koncert.

Jeseniske občinske zadeve

Jesenice, 22. januarja. V torki zvezde se je vrnila v mestni poslovnični sej občinskega odbora. O finančnih zadevah je poročal član uprave in mestni blagajnik g. Ovsenik in to za odobritev kreditov za razna nepredvidena dela in odobritev izplačil računov iz poz. 18.1 in 2., ki so bili po kratki debati odobreni. Na predlog socialnega referenta g. Sušnika so bile soglasno odobrene nekaterim siromaškim izplačane in na novo priznane redne in izredne podporte ter plačila pogrebnih stroškov umrlih občinskih ubožcev. Porocilo o pregledu blagajne je podal član uprave g. dr. Obersnel. Tudi to poročilo je bilo skoraj brez debate odobreno.

Zelo dolga in stvarna debata se je razvila glede predvidene ustanovitve korita pred Tršanovim hišo. O tej zadevi je poročal član uprave g. dr. Rekar. V debati pa so posegli gg. dr. Štempihar, dr. Stanovnik, Puc, dr. Obersnel, Crnež, Markež in Levregar. Večina odbornikov je bila mnemna, da je treba odstraniti korito, ki ovira cestni promet vendar pa se mora urediti zadeva tako, da so varovani interesi občine in tudi onih posestnikov, ki so pred desetletji zgradili korito po svoji inicijativi na lastne stroške. Končno je bil predlog uprave z raznim pridržki soglasno sprejet.

Mestni blagajnik g. Ovsenik je poročal o periodičnih povisih po par. 24 obč. statuta za občinske uslužbence gg. Pogačnika Cirila in Smolej Ivana, kar je bilo soglasno sprejet.

Naj tajni seji se je razpravljalo o namestitvi občinske babice ter o raznih zadevah občinskega in socialnega značaja, ki so se z vsemi glasovi deloma ugodno rešile.

Zasiguranje članstva v občini Jesenice so dobili naslednji: Westian Kristijan ml. Kenda Franc, Pribyl Ivan in Milavec Janko. Ker je bil s tem dnevnih red izčrpan, je predsednik občine g. mag. pharm. Žarkar zaključil sejo, ki je potekla zelo lepo in stvarno.

ge kariere, kakor da je postal sicer imeniten, a vendar siromašen literat, ji je preglobko zasidrana v dusi, da bi moglo to ostati skrito drugim ljudem. Na samem večer zaročke se njen bogati ženin ujezi, odide na lov k nekemu sosednjemu grščaku in se v gozdu smrtno ponesreči. Njegova smrt je brez primere večja katastrofa za njenega očeta kakor za nevesto samo. Spoznal je, da ni ranj in za njegovo hišo noben druga rešitev, zaprli se je v

DNEVNE VESTI

— Ustanovitev notarskih zbornic po novem zakonu. V splošno nezadovoljstvo notarjev se je dolgo zavlačevala ustanovitev notarskih zbornic po novem zakonu. Končno je bilo ustrezeno željam notarjev in 18. t. m. je pravosodni minister podpisal uredbo, s katero se ustanavljajo notarske zbornice po novem zakonu s sedežem v Ljubljani za področje apelacijskega sodišča v Ljubljani, s sedežem v Splitu in s sedežem v Novem Sadu za področje apelacijskega sodišča v Novem Sadu.

— Gospodarsko socialno vprašanje žezežničarjev — dnevniciarjev. Te dni je bila ustanovljena sekcijska žezežničarjev dnevniciarjev pri udruženju jugoslovenskih nacionalnih žezežničarjev in brodarjev v Beogradu. Namen sekcije je pokreniti akcijo za boljšanje položaja žezežničarjev dnevniciarjev, zaposlenih v vseh panogah težke odgovorne žezežničarske službe, ki pa ne uživajo skoraj nobenih pravic na žezežničarjih. Sekcija je že izdala proglast, s katerim prosi merodajne kroge naj se vzamejo za žezežničarje — dnevniciarje, da ne bodo na stara leta z družinami vred padli v breme družbi.

Najsenzacionalnejši film sedanjosti! Zgodovinski dogodki od 1. 1895 dalje! Sarajevski atentat in vsa svetovna vojna v besedah in slikah. Posnetki najvhajnejših časov zadnjih 30 let. Zgodovinske osebnosti vseh držav in delov sveta. Ruska revolucija! Fašizem — hitlerjanstvo itd. t. d.

KRIK SVETA

DANES ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

KINO SLOGA

Tel. 2730

Brezposelnost v naši državi. Po podatkih osrednje uprave za posredovanje dela v Beogradu je iskal v decembri lanskega leta pri vseh javnih borzh delu v naši državi dela 27.750 moških in 5.419 žensk. S preostalimi brezposelnimi iz novembra je znašalo število brezposelnih moških 47.352, žensk pa 7.719. Ob koncu decembra je bilo brezposelnih se 15.742 moških in 2943 žensk. V primeri s koncem decembra predlanskoga leta je bilo število brezposelnih za 7.560 večje. Podpare je bilo 12.876 brezposelnih v znesku 1.401.036 Din. 1. januarja 1936. je bilo prijavljenih na vseh borzh delu 15.998 brezposelnih moških in 300 žensk.

— Težak položaj naše lesne industrije. Ser šipadovega skladisca v Šibeniku Milan Janaković je izjavil, da so spravile sankcije in protisanke vse naše gospodarstvo v zelo težak položaj in nam prinesle ogromne izgube zlasti v lesni industriji. Izguba lesnega tržišča v Italiji pomeni za nas katastrofno tem bolj, ker na drugi strani ne dobimo konzumentov, s katerimi bi mogli stalno računati. Onih 60% našega lesa, kolikor ga je šlo v Italijo, ni našlo novega kupca, temveč je ostalo v skladisih. Praznji so trditve, da smo dobili ali da bomo dobili večje konzumente v Afriki, Angliji, Franciji, spaniji, Levantu in Južni Ameriki, ker smo to konzumente že pre imeli in ker so kuvali od nas samo ostalih 40% lesa. To pomeni, da smo ta tržišča samo obdržali, ne pa da smo dobili nova. Ker ni zaenkrat nobenih izgledov na zboljšanje, je bilo treba delo v lesni industriji skrčiti za 60%, kolikor znaša izpadek po sankcijah. Šipad kot državno podjetje zaenkrat ni odstopil delavcev. Kompenzacijo in preorientacijo našega lesa sta tudi iluzorni, ker so inozemski uvozniki z inozemskimi izvozniki vezani po pogodbah, da bodo izvazali njihovo robo. Celo onih 40%, kolikor se še izvaja iz naše države, zadeva na vedno večje težkoče. Šibenik je bil na največji izvozni center za les. V prvi polovici lanskoga leta je šlo skozi Šibenik povprečno 15.000 kubikov lesa, od kar so v veljavi sankcije, ga gre pa največ 3 do 3.5 tisoč kubikov. Pri natovarjanju lesa je bilo zaposlenih prej 300 do 350 delavcev, zdaj pa 100 do 150.

Z. K. D.

Jutri in soboto ob 14.30 in v nedeljo ob 11. ur

SMEH IN VESELJE
LUCY ENGLISH
kor

Hladna devica

ELITNI KINO MATICA

— Za vnovčenje kožuhovine je sedaj pravi čas. Ne zamudite ga, postojite kožuhovino takoj »Divji kožički«, Ljubljana — Velesjem, ker bo dražba že v ponedeljek 27. t. m.

— Zavarovanje delavcev in nameščencev v novembri. V novembri 1935 je bilo pri Okrožnih uradih SUZOR-a zavarovanih 599.665 delavcev in nameščencev, od teh 435.489 moških in 164.166 žensk. V primeri z oktobrom 1934 pa poskočilo za 35.381. Pri privatno drustvenih bolniških blagajnah je število zavarovancev poskočilo. Povprečna dnevna zavarovana meza je znašala v novembri 21.57 Din in nazadovala v primeri z novembrom predlanskoga leta za 0.56 Din. Celokupna dnevna zavarovana meza je znašala 323.33 milijonov proti 326.02 milijonov v oktobru odnosno 309.37 milijonov v novembri 1934.

— Pegasti tifus v Bosni. V vasi Blažuju pri Ilidži se vedno bolj širi epidemija pegastega tifusa. Obolelo je že 25 ljudi. Ukrepljeno je vse potrebno, da se epidemija ne zanesi v Sarajevo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, spremenljivo, nekoliko hladnje vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Roški Slatini in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 19, v Splitu 19, v Sarajevu 14, v Zagrebu 14, v Ljubljani 12,2, v Skopju 12, v Roški Slatini 10, v Mariboru 7. Danči je kazal barometer v Ljubljani 753,5, temperatura je znašala 2,2.

— Samomor bolgarskega vojaškega begunca. Blizu francoskega samostana v Livnu so našli v torki obesenega 23-letnega bolgarskega vojaškega begunca Todorova Ivana Bonova. Pokojni je bil artillerijski podnarednik in je pred poletnim desertzirjal ter pobegnil v Jugoslavijo. Zapustil je pismo, v katerem pravi, da je štel v smrt, ker ga peče vest, da je desertziral od vojakov in zapustil svojo domovino.

— 50 tisočakov bi ga bil ubil, v vasi Malem Torki blizu Petrovgrada je bogati kmet Vinkentij Buran podkupil svojega hlapca Dimitrija Radivoja, da bi ubil njegovega tasta Pavla Bukora. Tudi Bukor je bogat in Buran je misli, da bo po njegovi smrti dobil vse njegovo premoženje. Hlapec je pa prišel k Bukoru ter mu povedal, da mu je dal gospodar samo 5.000 Din. Priznal je, da bi ga bil ubil ce bi dobil 50 tisočakov. Oblasti se uvede preiskava, da se ugotovi, koliko je na tem resnice.

— Zarodenca svoje hčere zakljal. V vasi Nova Cabuna blizu Virovitice je kmet Mile Gumičić v torki zakljal zarodenca svoje hčere Drage Dana Marasa. Fant in dekle sta se imela rada že dve leti. Lani je odšel fant k vojakom in objubil je dekletu, da se bosta poročila čim se vrne od vojakov. Zdaj je bil na dopustu in pred sprovozo je imel dolg pogovor z očetom svoje izvoljenke. Med njima je prišlo do prepira, med katerim je Gumičić pograbil doig kuhinjski nož in zabodel Marasa.

— Prijeta topla tatinska ciganov. Nedavno je družba ciganov vlonila v vilo dr. Koruna na Verju pri Medvodah. Odnesli so mu razno kuhinjsko posodo, perilo in več drugih predmetov v skupni vrednosti nad 4000 Din. Tatinske cigane so pa že nekaj dni po vlonu izsledili otrožniki iz Lukovice. Prijeli so 7 članov Gartnerjeve družine, tri moške in štiri ženske ter kopico otrok in jih izročili sodišču na Brdu, razen otrok, ki jih je vzel na oskrbo občina.

— Samomor bolgarskega vojaškega begunca. Blizu francoskega samostana v Livnu so našli v torki obesenega 23-letnega bolgarskega vojaškega begunca Todorova Ivana Bonova. Pokojni je bil artillerijski podnarednik in je pred poletnim desertzirjal ter pobegnil v Jugoslavijo. Zapustil je pismo, v katerem pravi, da je štel v smrt, ker ga peče vest, da je desertziral od vojakov in zapustil svojo domovino.

— 50 tisočakov bi ga bil ubil, v vasi Malem Torki blizu Petrovgrada je bogati kmet Vinkentij Buran podkupil svojega hlapca Dimitrija Radivoja, da bi ubil njegovega tasta Pavla Bukora. Tudi Bukor je bogat in Buran je misli, da bo po njegovi smrti dobil vse njegovo premoženje. Hlapec je pa prišel k Bukoru ter mu povedal, da mu je dal gospodar samo 5.000 Din. Priznal je, da bi ga bil ubil ce bi dobil 50 tisočakov. Oblasti se uvede preiskava, da se ugotovi, koliko je na tem resnice.

— Zarodenca svoje hčere zakljal. V vasi Nova Cabuna blizu Virovitice je kmet Mile Gumičić v torki zakljal zarodenca svoje hčere Drage Dana Marasa. Fant in dekle sta se imela rada že dve leti. Lani je odšel fant k vojakom in objubil je dekletu, da se bosta poročila čim se vrne od vojakov. Zdaj je bil na dopustu in pred sprovozo je imel dolg pogovor z očetom svoje izvoljenke. Med njima je prišlo do prepira, med katerim je Gumičić pograbil doig kuhinjski nož in zabodel Marasa.

— Prijeta topla tatinska ciganov. Nedavno je družba ciganov vlonila v vilo dr. Koruna na Verju pri Medvodah. Odnesli so mu razno kuhinjsko posodo, perilo in več drugih predmetov v skupni vrednosti nad 4000 Din. Tatinske cigane so pa že nekaj dni po vlonu izsledili otrožniki iz Lukovice. Prijeli so 7 članov Gartnerjeve družine, tri moške in štiri ženske ter kopico otrok in jih izročili sodišču na Brdu, razen otrok, ki jih je vzel na oskrbo občina.

Iz Ljubljane

— Ij Kakor o veliki noči. Danes so že prodajali po mestu vrbove muke, kakor da je že v resnicu pomlad. Teloh bo že kmalu odveteval, zdaj prodajajo že zelo razvreteloga. Snoci je pihalo tako močan jug, da je metal opko raz strch. Bilo je vprav soporno. Od časa do časa se je pa viliha ploha, kakor ob poletnih nevitalih. Vse vremenske unemnostni uživamo, samo snega ni in toča se ni, k sreči, klestija. Danes je mesec dni odkarc se začelo aprilske vreme, ki je zbegalo celo najbolj delavne vremenske prerroke, da so utihnili. Niti danes se niso prišli do besede, ko so vsi znaki kazali, da je prišlo do temeljitega vremenskega prevratu. Zjasnilo se je in okoliški hribi ter v ozadju planine v svojem sijaju, so se pokazali v temelju, sneženem ornatu. Ze celo vedenost jih nismo videli in pozabili smo tudi, kakšen je sneg. Pomlad torej se ni zakralovala zgornja. Saj je pokrit celo Krim praej globoko s snegom. Kakor rečeno pa noče biti nihče vremenski prerok in nihče pa zavira niti barometru, ki se je ponovil zelo dvignila. Ali se bo začela sedaj prava pomlad ali šeča nastopila?

— KINO UNION, tel. 22-21
Nepreklicno poslednjic ob 16., 19.15 in 21.15 uri
R. Benatckijeva popularna opereta
PRI BELEM KONJIČKU

— Vojaška zglasitev. V svrhu letosnjih naborov in pregledov, kakor tudi v svrhu vpisa v vojaško evidenco so po razglasih pozvani vsi prizadeti, da se najkasneje do konca tega meseca zglose v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-1. Na zglasitev se pozoparja zlasti 20-letni mladeniči, ki pridejo letos prvič k naboru, in pa 18-letni mladeniči, ki se vpišejo letos v vojaško evidenco. Vsi moški prebivalci velike Ljubljane od 18. do 50. leta starosti morajo imeti točen naslov svojega bivališča vpisan v vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-1. Kdor svojega bivališča še ni prijavil, naj to čimprej storiti.

— Ij Popravek. V vsemenjenem listu z dne 14. t. m. priobčili ste na 3. strani v 2. stolpcu pod rubriko »Iz Ljubljane« in pod naslovom »Neodgovorni električni stevec« notico, kjer grajate postopanje mestne občine, ki odjemalcem električnega toka zaračunava tok, ki uhaja skozi pokvarjeni števec. Najvpljudnejše prosim, da priobči v prvi prihodnosti številki Vašega lista, na istem mestu, z istimi črkami in v zmislu zakona o tisku nastopni pravlek: Odjemalc električnega toka plačujejo po velikosti števcev, ki je last mestne občine ljubljanske, za njih uporabo primerno mesečno najemino. Za vzdrževanje in pravilno funkcioniranje ima občina stroške, ki jih konzumentom ne zaračunava. Včasih se kdo pritoži, ker mora plačati več toka, kakor ga je porabil čas, da je števec pokvarjen. Izkaže se pa, da je prekomerna uporaba električnega toka nastala skoraj v vseh primerih le radi pokvarjene ali slabov izvršene električne instalacije. V takih primerih električni tok uhaja v zemljo, števec pa zabeleži tudi ta po konzumentu neizrabljeni tok. Za napake v instalaciji od števca naprej ne more biti odgovorna elektrarna, pač pa konzument sam. Stroškov za tok, če teče v zemljo, ne more nositi mestna elektrarna, pač pa konzument, ki vsedel nezadostne pažnje pusti instalacijo v slabem stanju. Čim pa prijavi defekt, se napako čimprej popravi. Z priobčitve se Vam najlepše zahvaljujem z odličnim spoštovanjem vdanji dr. J. Adlešič, predsednik.

— Ugotovitev. 10 t. m. sem poslal iz Rožne doline, ki zdaj spada pod mestno občino v smestec, na popravilo pisalni stroj (ročni kovčev). Na mitnici pod Rožnikom je zahvalil uslužbenec dohodarstvenega urada platio trošnino na pisalni stroj, sklicuj se na predpise, in sicer je zaračunala trošnino 6 Din za kg, skupno 30 Din. Ker mi imel drobirja si je hotel pridržati 100 Din. Izdal je tranzitno boleto z opozorilom, da vplatačni znesek zapade, ako ostane stroj nad 24 ur v mestu. Naslednji dan, ko je romal stroj načaj preko iste mitnice, je uslužbenec vrnil

— Pegasti tifus v Bosni. V vasi Blažuju pri Ilidži se vedno bolj širi epidemija pegastega tifusa. Obolelo je že 25 ljudi. Ukrepljeno je vse potrebno, da se epidemija ne zanesi v Sarajevo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, spremenljivo, nekoliko hladnje vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Roški Slatini in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 19, v Splitu 19, v Sarajevu 14, v Zagrebu 14, v Ljubljani 12,2, v Skopju 12, v Roški Slatini 10, v Mariboru 7. Danči je kazal barometer v Ljubljani 753,5, temperatura je znašala 2,2.

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

DANES OB 4., 7.15 in 9.15 ZVEČER:

VIKTORIJA

Po istoimenskem romanu svetovno-znanega književnika KNUT HAMSUN-A. V odlični kreaciji naslovne vloge: Luise Ullrich

Režija: CARL HOFMANN

Romantični kraji, zeleni hribi, starodavni gradovi Norveške je ozadje te krasne povesti o idealni ljubezni

Viktorie in Johansca.

PREMIERA VELICASTNEGA VELEFILMA:

MATIJA WIEMANN.

ter MAGDA SCHNEIDER — WOLF ALBACH - RETTY

v veseli opereti:

Zvočni kino Ideal

Samo se danes ob 4., 7. in 9.15 ura

MAGDA SCHNEIDER — WOLF

ALBACH - RETTY

v veseli opereti:

Amor na povodcu

Vstopnine 4.50, 6.50 in 10 Din.

Kurji dihurji, V Dolgosah so pokrali prijatelji kur Karlu Domadeniku 20 kur. Vršijo se poizvedbe.

Sahovska turneja. V soboto je dosegel Ivo Lešnik, mlad šahist, v Gambrovih dvorani nenavadni lep uspeh. Kakor se je doznao, namerava g. Ivo Lešnik prirediti po vseh večjih mestih v Sloveniji sahovske turneje.

Bivš

Iz Rusije v Ameriko čez severni tečaj

Na to dolgo in nevarno pot po zraku se pripravlja ruski letalec Levanevski

Sigismunda Aleksandroviča Levanevskoga so nazvali Čeljuskinci, ki jih je z drugimi sovjetskimi letalci rešil z ledene gore, »molčadi misleči«. Ko so pluli proti rtiču Providencia na ledolomilcu »Smolensk«, je stal Levanevski po cele ure na krovu in zrl na ledena polja Severnega ledenega morja. O čem je razmišljal? Morda že takrat o poletu čez severni tečaj. Po rešitvi Čeljuskincov je odpotoval Levanevski v Anglijo in po povratku je živel do jeseni pri svoji rodini v Peltavi. Jeseni je pa prispel v Moskvo z načrtom svojega velikega poleta, izdelanim do najmanjših podrobnosti.

Spremljevalca si je zbral sam. Z Levčenkoma sta delala skupaj že prej. Povabil ga je iz Sevastopola in Levčenko se je takoj odzval. Začeli so graditi letalo in od takrat sta živela letalca kar na letališču. Levanevski je preseil tja tudi svojo rodbino, ženo Natalijo, 12letno hčerko Noro in 16letnega sina Vladimira. Trikrat ali štirikrat na dan je letal s svojim letalom, v zraku je ostajal tri do štiri ure. Skoraj vsak dan je poletel v Moskvo, da je poročal o svojih pripravah za polet čez severni tečaj.

Levanevski živi samo za letanje. Govori o Nobilu in drugih tujcih, ki delajo v Rusiji na polju letalstva. Kaj mislite, pravi, če ti resnično ljubijo to delo, imajo pri nas odprto najširše polje. Ne govorim o nas, o sovjetskih letalcih. Čutim se bogatejšega od vsakega ameriškega milijonarja. Da, bogataš sem, ker uresničujem svoj načrt, priljubljeno delo, a to je več nego milijoni. Znani norveški polarni raziskovalec Harald Sverdrup se je izrazil zelo pohvalno o namevanem poletu Levanevskega. Izjavil je, da so sovjetski letalci v prvi vrsti poklicani, da preiščejo ledena polja okrog severnega tečaja. Kar se tiče cijila poleta, misli Sverdrup, da znanstveni uspehi ne bodo posebno veliki. Po njegovem mnenju poleti letalci visoko nad severnim tečajem in neznanimi prostorji ledenega morja, kjer leži ob tem času gosta mesla, da ne bodo imeli razgleda. Zemljo ali led bodo videli samo v presledkih med nizko plavajočimi oblaki. Pač pa pripisuje Sverdrup veliki pomen možnosti rednih poletov po tej poti iz Rusije v Ameriko. On pravi, da je letalstvo tako napredovalo, da to ni več utopia.

Louis Bleriot označuje polet Levanevskega za največji polet tega stoletja. O letalu je izjavil, da je po njegovem mnenju najprikladnejše letalo z enim motorjem. Bleriot se je izjavil proti težkim orjaškim letalom. Letalo naj ne tehta nad 20 ton, za tak polet, kakor ga pripravlja Levanevski, pa ne nad 10 ton. Newyorški župan La Guardia je

Lion Feuchtwagner:

136

Žid Süss

Roman

Rezultat pogovora je bil, da sta se Izak Landauer in Nikolaj Pfäffle odločila za več potov. Židovstvo si je že od samega početka prizadevalo delovati v prid strnoglavljenemu finančnemu ravnatelju. Zdaj je bilo to delovanje organizirano. Pri ministrih in visokih gospodih na najrazličnejših evropskih dvorih so se zbiralji židovski bankirji in govorili o württemberškem procesu. Niso polagali važnosti na Süssovo osebo, niti na grdo ravnanje z njim. Naglašali so pa, da se vodi ta proces povsem svojevoljno in proti vsemu državnemu in nemškemu pravu, kakor tudi proti dejavnim zakonom. Zaprisežene državne uradnike izpuščajo, zasebnika in tuja pa drže v preiskavi zaradi izdajstva nad ustavo. Tu je vojvodski odlok, ki ima veljavnost zakona in ki varuje Süssa pred vsakim preganjanjem. Toda ta najvišji in najsvetjeji podpis je bil povsem prezrt in bivali finančni ravnatelji je prišel pred sodišče zaradi zločina razdaljenja vladarja. Mar je to pravičnost? Ali vladata

v taki državi pravna sigurnost in varnost? Ali so mogoča pogajanja s tako vladom, kupčije z njo? Süss se je preprečil samo zoper en paragraf zakona. Spal je — kolik zločin! — s krščanskimi ženami. Zato so konfiscirali njegovo imetje. Ali je to pravica? Ali je to pravičnost? Kdo bi mogel še zaupati takoj držav?

Tako je slo po vseh dvorih. Ljudje so postrani gledali württemberške poslanike, zgrajali so se zlasti nad dobičkanosno moralno države, ki je izrabila ljubimčnico zasebnika v kritje svojega primanjkljaja. Trdilo se je tudi, da zavlačujejo sodniki proces samo zato, da bi nagradili čim več djet. Gospodje baje voljajo tako dolgo okrog vsake židove ljubavne pustolovščine, dokler ne zaslužijo svojih tisoč tolarjev.

Johann Daniel Harpprecht je posebil vojvodovo-vladarja, da bi mu poročal o preiskavi. Govoril je odkrito in brez ovinkov. Če pojde tako naprej izgubi švabsko sodstvo ves svoj prestiž. Saj so se že dovolj blamirali. Njemu samemu ni treba niti naglašati, da smatra žida za škodljivo stenico. Toda v moderni ustavnici državi vendar ne gre, da človeka tako telesno mučijo. Naj končno zberi vse dokaze, da pride do obravnavne in odsode. Škandal je, da so izpustili iz

nih poletih so stanico iz letala slišali na ledolomilcu »Sadko« v Severnem ledenu morju in radijska postaja na ledolomilcu je govorila z letalom.

Letalet Levanevskega je enokrilnik s krihom spodaj, zelo dolgo in ozko, tip ANT 25. Krila so rdeče pobravana in na njih je ime letala »URSS Nr 025«. Trup je siv s črnnimi pasovi. Kolesa se potegnijo v trup. To je sovjetsko letalo s sovjetskim motorjem, vsi sestavni deli so bili izdelani v Rusiji. Motor je tip M 34 z lanskega leta z 950 HP. Letalo je konstruiral znani konstruktor Tupolev.

Pot iz Rusije v Ameriko je razdeljena v štiri etape. Prva gre iz Moskve do Arhangelska včerina nad gozdovi. Druga etapa vodi nad Barentsovim morjem iz Arhangelska do Spitzbergov. Tretja etapa gre nad Severnim ledensim morjem nad ledom s Spitzbergov do Kanade, četrta pa od obale Kanade do San Francisco nad gorskimi grebeni. Polet bo trajal približno tri dni. Nad arktičnimi kraji se bo moral Levanevski boriti z močnimi zračnimi tokovi, oblaki in mgle. Na prvi etapi poleti nizko in zato bo startal, kadar bodo oblaki visoko in kadar ne bo vetra ali pa bo pihal miren severozapadnik. Nad poiarnimi kraji bo letelo letalo visoko že za to, da bo mogel letalec določiti smer po solnicu, za kar ima v letalu posebne instrumente. Kompaš namreč tam edpove službo. Smer bo kontrolišala s pomočjo radija. Tam ne smejo biti oblaki visoko, sicer pokrije letalo led. Med poletom nad visokimi gorami mora pa letalec dobro paziti, da niso grebeni v oblakih, ker bi sicer letalo utegnilo treščiti v skale.

Križeva življenjska pot osemdesetletne rudarjeve vdove

Litija, meseca januarja.

Te dni dopolnijo naša »Loknerjeva mama« Neža Agosti osem križev. Našel sem jo v drvarnici, kjer je prav krepko vihtela sekiro in pripravljala drva. Zato bi bila edvez vsaka beseda, kako je naša jubilantka še čvrsta in zdrava.

Seda sva v nizki sobici k pomeniku in čestita starka mi je v krepkin primereh pripovedovala nekatere zanimivosti iz svojega življenja.

Pred dolgimi 80 leti se je naša mamica narodila kmetu Permetu v Kotu pri Vintarjevcu, ki ga poznamo vsi, kogar zanesem pot na poznamo Javorje. Ko je dorasla za šolo je vzel v uk šmarski šolsmašter Adamič France, menda sorodnik našega sedanjega odišnega skladatelja Emila Adamiča. Adamič je bil majhen in grbast toda silno dober učitelj, ki pa je tudi rad zamahnil s pušpanko. otroci iz Kotu so imeli po pet četrti ure daleč v šolo. Iz šole grede so se potikalci po hostah ter se prepetali tako navdušeno, da so si izbili vse iz glave, kar jih je naučil Adamič v šoli ... pojasnjuje smeje naša jubilantka Šečnikova.

Pred dolgimi 80 leti se je naša mamica narodila kmetu Permetu v Kotu pri Vintarjevcu, ki ga poznamo vsi, kogar zanesem pot na poznamo Javorje. Ko je dorasla za šolo je vzel v uk šmarski šolsmašter Adamič France, menda sorodnik našega sedanjega odišnega skladatelja Emila Adamiča. Adamič je bil majhen in grbast toda silno dober učitelj, ki pa je tudi rad zamahnil s pušpanko. otroci iz Kotu so imeli po pet četrti ure daleč v šolo. Iz šole grede so se potikalci po hostah ter se prepetali tako navdušeno, da so si izbili vse iz glave, kar jih je naučil Adamič v šoli ... pojasnjuje smeje naša jubilantka Šečnikova.

Največji praznik ji je bil sejem v Litiji, kamor je gnala z očetom živino na prodaj. Litijski sejmi so bili takrat med največjimi, saj tiste čase še ni bilo sejma pri vsaki podružnici kakor danes. Prodajali so govedo na trškem sejmišču, kjer je sedaj Kunsterjevo skladališče na Fritici, ovec pa na mestu, kjer je sedaj litijski pokopališče. Takrat so pokopavali Litijane ne na pokopališču pri cerkvici sv. Miklavža.

Permetova Neža je stopila kot 19 letno dekle v Sitarjevec, kjer so tedaj pridno kopali svinčeno rudo. Neža je bila sprejeta v pralnico. Takrat so rudo prali še na navadnih rešetih in so za to delo dobivalo po 40 krajcarjev na dan.

V prejšnjih stoletjih se je naselilo v Litiji več laških rodbin, ker je bil satarjevski rudniki takrat last neke italijanske debarne družbe. Permetova Neža se je poročila z rudarjem Agostijem, ki je bil sicer italijanskega porekla, vendar pa se je rodil že v Litiji. Ko se je poročila, je zapustila težko delo v pralnici, ki je trajalo vsak dan od 6. zjutraj pa do 6.

poldne. Mož je ostal še nadalje v rudniku. O, tiste čase je bilo pri nas živahno, iz Sitarjevca je vozila čez reko Savo ženica, ki je odlagala rudo naravnost v topilnico. Z možem sta prodala svojo staro hišico sosedu, ki je zgradil na prostoru slavonzano gostilno pri Urški, sama pa sta si postavila nov dom prav v soseski. Osem otrok je bilo rojenih v tej hiši. Sedem jih je umrlo. Sedem jih stoji ob strani le še edina hčerka Cirila, ki ima trafiko tilk ob mostu na graski strani. Hudo je grabila smrt v družini. Ob času, ko je divjala med mladino hudo epidemijo, ji je umrlo dvoje otrok v enem samem tednu. Imeli so legar ali kaj, več mesecev je bila litija mrtvačna poina mladih in starih mrljev.

Cez nekaj let sta se z možem in vso družino preseila v madžarski rudnik Vereščar, kjer so kopali premog, pa so delave dobro plačevali. Več dni so potovali z vso robo in pohištvo preko Zagreba in Budimpešte. Agostija sta vzel s seboj popolnoma novo pohištvo, komaj pa so bili novidoščenci v Vereščaru 12 dni, že zapel njenemu možu navček, leto dni pred srebrno poroko. Podrla ga je pijučnica. Preje jo je imel že šestkrat. Neža je bila za moža vsa v skrbih. France pa je toložil: že šestkrat sem jo prebole, vem, da jo bom prestal tudi to pot. Pa je ni!

Res, nesrečna žena, saj ni znala niti besedice madžarskega, pa se ji skočili na pomoč številni Kranjci, zaposleni v vereščarskem rudniku in so ji vse lepo pomagali, da so mož dostojno pokopali. Vdova je ostala tam še leta dni. Tam se ji je poročila tudi starejša hčerka.

S hčerko Cirilo se je vrnila nato v Litijo in sedaj ji gospodinji. Vdova je že 30 let, — Rada se razderem kako okrog s svojimi znamenki, saj jih imam dovolj. Kadars bo poseglja po nas tista s koso, se bomo vsule kakor dežek je dejala šaljivo, ko je ugotovila, da je že dovolj dolgo na svetu.

— E, vas se ne bo lotil nihče, ko ga pa pritakate s sekiro! sem odgovarjal zgornji v živahni sobesednici.

— Tisto je res, da se ne bojim ničesar, saj sem poskusila že vse na svetu, le konča se nisem dria s svedrom. se je hihitala ob slovesu.

pasti druge večje lopove. On razume politično nujnost tako prizanesljivosti. Toda neha nai se že vzbujati ogroženje nad barbarskim ravnjanjem z židom. Zlasti ta preiskava v zadavi spolnega občevanja z ženami, kakov jo vodi komisija, je zoperina v pogubna svinjarija. Stari pravnik se je razvrel in rabil kreple besede. Če bi se hoteli držati golega in že davno zastarelega besedil zakona, bi moral se sežgati tudi te žene. Na to pa nihče ne misli. Čemu torej za vraga vsa ta preiskava? Vsako ne sprije na stotisoč v možem z moškimi. Ce občuje spolno z ženo, ne more noben žid niti krioverec ogranati države vere ali ustave. Dobro bi bilo, če bi žid ne bi uganjal nič drugega vse svoje dni in noči. Sicer se mu pa zdi žid, ki se ne da priraviti do tega, da bi izdal imena, mnogo plemenitejši od njegovih vnetih sodnikov. Naj končno vendar že potegnejo roke in nosove iz te svinjarje.

Stari vladar ga je mrko poslušal. Harpprecht je dal samo jasen in trd izraz temu, kar je že sam nejasno čutil. Dolžnos! Pravičnost! In nagnil je, naj preiskava v zadavi žen ustavijo. Nekaterje žene je dal bičati, druge so morale vlačiti po mestu vozove gniova.

Odredil je, naj ravnajo s Süssom ne

Naši zgovorni Loknarici — obilo zdravja in jubileja s tremi stevilkami!

Vpliv Abesinije na modo

Francoska modna in vojna poročevalka Edith de Bonneuil poroča, da bo letošnja pomladna moda pod vplivom italijanske abesinske vojne izrazito etiopskega značaja. Edith de Bonneuil, ki se mudi na italijanskem bojišču in ki, je prehodila znaten del abesinske puščave, pravi, da predpisuje pariški modni salonu kot modno novost zvončaste rokave in dolga nagubana krila, kar spominja na nošči bosih abesinskih žen. Baje se bo tudi frizura prilagodila abesinski modi.

»Še nikoli nisem videla niti tako lepega, — pravi Edith de Bonneuil, — kakor kriko, ki ga nosi Abesinka iz višjih družabnih slojev. Spominja me na staro bizantsko haljo, bogato okrašeno s pestrimi čipkami. Navadno je narejeno krilo iz enega kosa blaga, dolgega 5 metrov. Blago je zloženo tako, da se ob bokih tesno oprijemlje telesa, pri vsakem koraku se pa razširi. Krilo je bogato okrašeno v vseh barvah mavrica. Najpričebnejši barvi sta zelen in vijoličasta na belem ozadju. Druga novost, ki jo prinaša abesinska moda, so rokave. Take rokave so nosile že naše babice, samo da so še bolj podobni zvonu odnosno obliji. Naravnost razkošni so majhni dežniki, ki jih nosijo Abesinke. Podobni so slišnati gobami.«

Ko so Edith de Bonneuil vprašali, ali se bo tudi abesinska frizura uveljavila v evropski modi, je odgovorila: — To je verjetno, ker je abesinska frizura zelo praktična. Lasje so gladko počesani nazaj, ob straneh so zaviti v naravne kodre in skoraj vsak klobuk na tak frizuri lepo prislova. Nasreča je samo v tem, da si Abesinke pritrdijo lase z maščivo in to našim ženskam najbrž ne bo po volji.

Nosečo ljubico je zadavil

Bratislavski varnostni organi so odkrili v Avstriji umor Matilde Jurkovičeve. V Markhofu-Neusiedlu so ob navzočnosti sodno zdravniške komisije potegnili iz vodnika razmeroma dobro ohranjenou triplu Jurkovičeve brez čvlevje in nogavic. Ležalo je v vodniku na hišo, kjer je bil zaposlen Josef Drabek. Obdukcija je pokazala, da Jurkovičeva ni utonila, kar je bilo razvidno tudi iz tega, da je segala voda v vodniku komaj 70 cm visoko. Vse je kazalo, da je Drabek Jurkovičeve vodnik, ki je zadržal v sile potem vrgel v vodnik. Obdukcija je tudi pokazala, da je bila Jurkovičeva v šestem mesecu nosečnosti. Na krajih, ki jih je oznečil Drabek, so našli več stvari Jurkovičeve, med drugim živilo, zato je bila Jurkovičeva pomoljena z vodnikom.

Profesorji so nadaljevali svoje opazovanje dijakov. Ugotovili so, da so kazali oni dijak, ki so si hoteli z informacijami v knjigi olajšati zpit, mnogo več živnosti, kakor njihovi tovarši. Govorili so glasno, razbijali s pestimi po mizi, teptali z nogami in nastopali osabno. Nasprotno so bili pri mirni skromni njihovi tovarši, ki izkušnjavajo niso podlegli. Vsi dijaki iz prve skupine zadavili so trdili, da jih ni vest prav niček, ko so odpri na mizi ležeto knjige. In zanimivo je, da so njihovi starši skoraj brez izjeme zagovorniki telesne kazni otrok.

RADIO

Petak, 24. januarja.

11.00: Solska ura: Preko Crne gore, Durmitorja in Sandžaka v Sarajevo, II. del (g. Josip Lapaine). — 12.00: Na slovenskem severu (plošča). — 12.45: Vremenski napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, obvestila. — 13.15: Na slovenskem jugu (plošča). — 14.00: Vremensko poročilo, bojni tečaji. — 18.00: V